

tíðindablaðið

sosialurin

Postmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevni: p/f sosialurin

Fyrirskastjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Høgni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Óverdug tala

oddagrein

TAD VÓRU ivaleyst mong, ið gamlaárskvöld sótu eftir sum stór spurnartekin, eftir at lögmaður hevði sent nýggjársoðskap sín gjøgnum útvarpið.

SAMGONGUTÍÐIN er nú komin í helvt. Hvat fór lögmaður at siga um tað, sum farið er av hesum landsstýrisskeiðinum og ikki minni, hvørjar metingar fór hann at gera um tað hendan samgongan fyribils hevur eftir at virka í!

OG HVAT var so nýggjársoðskapur lögmanns? Skal ein taka stutt saman um tað, sum lögmaður verunliga segði, var tað, at útflutningurin er vaksinn munandi í mun til árið fyri. Men innflutningurin var ikki vaksinn minni heldur hann fram. Rætt hevur lögmaður í tí. Innflutningurin fyri 1982 er umleið 1,7 mia. kr. móti 1,3 mia. kr. í útflutningi. Hetta gevur eitt met í handilsjavnahalli upp á umleið 400 miljónir krónur. Til samanberingar kann sigast, at handilsjavnahallið tvey undanfarna árin hevur verið umleið 250 miljónir kr.

LÖGMAÐUR helt fyri, at um gamla lániþýðan ikki var so stor og tung, so sá betur út. Jú víst, men um undanfarna landsstýrið ikki hevði investerað so mikið í vinnuhjólina, sum tað gjørdi — m.a. við uttanlandalánunum, so hevði lögmaður nú ikki so fægur tøl at vísa á fyri útflutningi. Hetta »gloymir«

hann at siga.

LÖGMAÐUR frøddist um, at úrslitið av fiskiveiðusáttmálunum, sum vóru gjørdir í 1982, varð væl betri bæði í nøgd og virði enn fyri 1981. Her »gloymir« lögmaður, at tað ikki eydnaðist okkum at fáa nakran fiskiveiðusáttmála við EF fyrr enn í oktober í 1981. Ikki eiti á samanlikningargrundarlag.

HETTA VAR onnur nýggjársoð Paula Ellefsens sum hann sjálvur tók til. Av royndum væntaðu vit okkum ikki so nógv av hesum orðum, men at soðið kundi vera so tunt og óverdugt, varði okkum ikki. At hann skuldi nýta stóran part av tíðini at húðfletta samarbeiðspartnara sín verður ein søk millum hann og teir húðflettu, men segði hetta ikki so lítið um hann sjálván.

LÖGMAÐUR hevur altíð verið heimsmeistari í undanfærslum og var tað tí ikki annað væntandi, enn at hann gav øðrum enn sær sjálvum skyldina fyri, at so lítið er komið av skatti í hesum landsstýrinum. Vit finga at vita, at Fólkaflokkurin hevur sagt samgonguna upp ikki minni enn tvær ferðir í farna ári, og lögmaður helt, at triðja uppsøgnin kundi koma nær sum helst.

LAT TAD vera okkara inniliga nýggjárssynski, at tann av lögmanni umtalaða triðja uppsøgnin kemur skjótt, og verður endalig. Tað verður besta lagnan hetta landsstýrið kann fáa. Tess skjóttari — tess betri.

Narkotikavandin

Tað vóru júst ikki tey goðu jólaboðini útvarps-tíðindini vistu at siga tollaksmessudag.

Kanningar og upplýsingar um narkotikanýtsluna í Føroyum — til tess at fyrbyggja innflutning av narkotiskum evnum siga at 109 kilo av hash verða smuglað til Føroya um árið — við postinum.

Við politinum sum keldu er tað at Útvarpið veit hesi tíðindi.

Og — leggur politiið aftrat. Hetta tykist heilt ótrúligt. Í 1978 segdu vit at 450 fólk í Havn royktu hash, bert tey finga tað.

politisk viðmerking

Men tá stóðu vit einsamallir, eingin tók sær tykni av hesum, men nú rokna vit við at fleiri hava broytt sína meining av hesum, leggur Suni Winther, kriminalpolitistur aftrat.

Víst vóru hetta skakandi tíðindi.

Men er tað nú veruliga so »at eingin hevur tikið

sær tykni av hesum« ella gjørt vart við hesa vandaferð?

Tá eg hoyrði tíðindini fekk eg meg illa at fata, at tey vóru rætt endurgivin, men havi eg vátan fyri, at so er.

Undirritaði var eisini limur í landsstýrinum í 1978.

Gjordi vart við hashmisbrúkið, m.a. við eini konkretari hashsak longu í 1974, saman við Eli Nolsøe, landsstýrismanni og saman við eini gjøllari frágreiðing, fólk hevði tá vent sær beinleiðis til landsstýrið.

Alment starv: arbeiðsmedisinari

Kom ein dagin mest sum av óvart fram á ein nýggjan titil: arbeiðsmedisinari. Okent fyribrygdi í Føroyum, men sum eg skilji á lagnum heilt vanligt í londunum rundan um okkum.

Nú er tað soleiðis við almennum stórvum, at summi eru neyðug, onnur eru til gagns, meðan uppáftur onnur einans eru til pynt.

Hetta starvið, arbeiðsmedisinari, (sum natúrliga hoyrir undir landslækna-

stovnin) hevði sjálvandi fyrst og fremst verið gagnligt fyri arbeiðsfólk, av tí at hesin serlækni er konur í arbeiðssjúkum og kennir allar møgulegar orsøkir til hesar. Men samstundis hevði ein slíkur spart landinum fyri hópin av peningi, sum nú fer til avlamsrentur, sjúkrahúsviðgerð og annað upptak av kapitalismuni.

Stutt sagt ein góð investering. Og ein hart tiltrond hjálpanði hond til tey mongu, sum dag og

dagliga niðurbóta sær liv og heilsu, tí ongin lækni í Føroyum hevur innlit ella myndugleika til at gripa inn, har annars týðiligt er fyri einum og hvørjum at heilsan er í vanda.

Alt gott at siga um arbeiðseftirlitið, men hetta er ein tekniskur stovnur, ikki ein læknaligur. Sjálsagt eigur ein arbeiðsmedisinari altíð at vera til taks hjá arbeiðseftirlitinum.

Arbeiðari

til sálarfrøðingin.

Tagnarskylda — lygn ella veruleiki?

Sálarfrøðingurin Ey-Jo vil í »Sosialinum« vera við, at tagnarskylda er innan heilsuverkið um øll, sum søkja sær hjálp har, tað veri seg av sálarligum ella líkamligum orsøkum.

Hetta er tíverri heilt ósatt. Eg veit nógv dømi um, at journal-upplýsingar bæði her, í Danmark

og okkara grannalondum, verða gívnar um fólk sum søkja álitisstovr, bæði til arbeiðsgevarar og myndugleikar annars.

Eg vildi tí heldur ligið í songini í aravis og tikið tablettir, enn at sakt salarlaga hjálp, tí orðini í journalinum verða standandi sum segulig doku-

ment, sum kunnu oyðileggja møguleikar tinar sum »normalt« menniskja í samfelagnum fyri lívstíð.

Ti: haldið tykkum frá »heilsuverkinum« so leingi sum gjørligt.

Inntil kartotek og journalir verða avtíkin skjól.

psyko-ræddur

Í brævi til fútan søgdu vit m.a.: »Eli Nolsøe og underteigndu ser megal, at denne sag bliver nøje undersøgt og vi vil i det omfang det er os muligt være behjælpelige overfor politiet — om nødvendigt med lovmæssige foranstaltninger«.

I svári frá 30. juli 1974 sigur fútin m.a.:

Den stedfundne undersøgelse viser, at der utvivlsomt kommer noget hash til Færøerne, men således som det har været muligt at oplyse sagen, synes det i dette tilfælde at dreje sig om ganske ringe mængder, som lejlighedsvis ryges enten alene eller i fællesskab.

Imidlertid er der — bortset fra et enkelt tilfælde, hvor den pågældende har erkendt, at have indført 5 gram hash, for hvilket jeg agter at rejse tiltale ved retten — ikke grundlag for at rejse sigtelse mod nogen. De implicerede er — forståeligt nok — meget tilbageholdende med at udtale sig til politiet, ligesom der heller ikke iøvrigt er fremkommet oplysninger, der muliggør yderligere efterforskning.

Jeg finder anledning til at bemærke, at der ikke på nuværende tidspunkt synes at være behov for yderligere lovgivningsmæssige foranstaltninger.

Som foranstående viser, er problemet i sager af denne karakter — således som det overalt er tilfældet med sager om overtræ-

delse af lovgivningen om euforiserende stoffer — at erhverve de fornødne kontante bevisligheder«.

Sjálvt um hetta er skrivad fyri nokrum árum síðani, hava fyrspurningar verið síðani um nokur órogvandi broyting var hend í slíkum málum, men sama ger. Einku at órogvast um.

At tað er orvisi nú er skakandi. Tí nú tykist at vera í seinra lagi at byggja borð fyri báru.

Men tað er ikki rætt sum tíðindini siga, at eingin hevur gjørt vart við seg.

At vilji er tilsteður í landsstýrinum veit eg. Tað sýna fylgiskjølina til lógtingsfíggarlógina

1983/84, har sett er uppskott — sambært viðmerking — við tilfæli um keyp

av hashhúndi.

Eg havi tí í brævi í dag heitt á landsstýrið um beinanvegin at søkja fíggarnevdina um játtan til endamálið, tí her er at handla skjótt og einki at biða eftir.

Tað er tungarbeiðið burturav at fáa veruliga semju um at temja rúsevnisnismisnýtisluna — tað gerst bert við at minka um samlaða rúsevnisnýtisluna.

Men hafturímí er sameindur vilji til at gera alt sum gerast kann til at byggja fyri at tey herða stoffini skulu máa stæðið undan ungdomi okkara.

Tað skal politiið onga løtu ívast í. Í hesum er full politisk semja.

29. desember 1982
J. Lindenskov

Matgerð — klænkiskeið

Nýtt skeið fyri kvinnur og menn byrjar leygardagin 8/1 kl. 14 á Eysturskúlanum.

Tekning hjá Torgerð Andreasen, tlf. 73117.

Tórshavnar kvöld- og ungdomsskúli